

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з науково-педагогічної роботи

Доцент Ірина СОЛОНІНКО

2023 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

ОК 20 «ПРОПЕДЕВТИКА ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ»

підготовки фахівців другого (магістерського рівня) вищої освіти
кваліфікації освітньої «Магістр педіатрії»
кваліфікації професійної «Лікар»
спеціальності 228 «Педіатрія»
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

Обговорено та ухвалено

на методичному засіданні кафедри
пропедевтики внутрішньої медицини

Протокол № 1
від « 30 » 08 2023 р.

Завідувач кафедри проф. Дутка Р.Я.

Затверджено

профільною методичною радою
з терапевтичних дисциплін

Протокол № 4
від « 14 » 09 2023 р.

Голова профільної методичної
ради проф. О.М. Радченко

Навчальна програма дисципліни «пропедевтика внутрішньої медицини» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 228 «Педіатрія», факультет медичний №1 курс III складена канд. мед. наук, доц. Ющик Л.В., канд. мед. наук доц. Новосад А. Б., канд. мед. наук, доц. Івасівка Р.С. на підставі робочої навчальної програми з дисципліни «пропедевтика внутрішньої медицини» для студентів III курсу медичного факультету, затвердженої профільною методичною комісією з терапевтичних дисциплін, протокол № 2 від 29.03.2023 р.

РЕЦЕНЗЕНТ :

Завідувач кафедри інфекційних хвороб, доктор мед. наук, професор Зінчук О.М.

**Зміни та доповнення до Робочої програми навчальної дисципліни
«пропедевтика внутрішньої медицини» на 2023-2024 н.р.**

№№ з/п	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата і № протоколу засідання кафедри	Примітки
-	Внесені зміни у тематичний план самостійної роботи студентів у зв'язку з наказом ректора № 1793-з від 12.06.2023 р. «Про реалізацію Плану заходів Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 р.» в	Протокол № 1 від 30. 08. 2023 р.	Затверджено профільною методичною радою з терапевтичних дисциплін. Протокол № 4 від 14.09. 2023 р.

Завідувач кафедри пропедевтики
внутрішньої медицини

проф. Р.Я. Дутка

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Пропедевтика внутрішньої медицини» написана відповідно до Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 228 «Педіатрія» освітньої програми магістра педіатрії.

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Дисципліна «пропедевтика внутрішньої медицини» - це предмет, який вивчає те, з чого повинен починати лікар, досліджуючи пацієнта в клініці внутрішньої медицини, тобто вступні положення і початок засвоєння клінічного мислення. В перекладі українською мовою «Pro» - це передмова, вступ, «paideuo» - вчити. Пропедевтика внутрішньої медицини складається з двох розділів. Перший розділ: суб'єктивне і об'єктивне обстеження пацієнта. Суб'єктивне - це скарги та анамнез. Об'єктивне ділиться на головні об'єктивні ознаки, коли лікар безпосередньо вивчає пацієнта, та допоміжні, коли між пацієнтом та лікарем є лабораторні та інструментальні засоби. Другий розділ: на основі виявлених змін (симптомів, що об'єднуються спільним патогенезом в синдроми), формується заключення, яке називається діагнозом.

Головна мета викладачів кафедри пропедевтики внутрішньої дисципліни – навчити студентів методів дослідження, необхідних для розпізнавання (діагностики) захворювань внутрішніх органів. Студенти повинні навчитися самостійно обстежувати хворого за допомогою певних методів і виявляти ознаки, або симптоми, хвороб (симптоматологія, або семіотика), групувати виявлені під час обстеження хворого ознаки захворювання в патогенетично зв'язані між собою синдроми, що і є підставою для постановки діагнозу.

На кафедрі пропедевтики внутрішньої медицини студенти ознайомлюються з основами (принципами) лікування внутрішніх захворювань, що трапляються найчастіше.

Таким чином, на кафедрі студенти проходять курс діагностики внутрішніх хвороб, головною метою якого є вивчення методик обстеження хворих, а також семіотики й синдромів хвороб та основ їх лікування.

Навчальна дисципліна «Пропедевтика внутрішньої медицини» є обов'язковою для студентів спеціальності 222 «Медицина».

Організація навчального процесу здійснюється за вимогами Європейської кредитно-трансферної системи.

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них			Рік навчання семестр	Вид контролю	
	Всього	Аудиторних				СРС
		Лекцій (годин)	Практичних занять (год.)			
Назва дисципліни: пропедевтика внутрішньої медицини	6 кредитів / 180 год.	20	70	90	3 курс (5-6 семестри)	Диференційований залік
за семестрами						
1 семестр	2,6 кредити / 78 год.	8	30	40	5 семестр	
2 семестр	3,4 кредити / 102 год.	12	40	50	6 семестр	Диференційований залік

Предметом вивчення навчальної дисципліни «пропедевтика внутрішньої медицини» є комплекс теоретичних та практичних питань, спрямованих на засвоєння студентом основних методів обстеження хворого у клініці внутрішніх хвороб.

Міждисциплінарні зв'язки: відповідно до примірного навчального плану, вивчення дисципліни «Пропедевтика внутрішньої медицини» передбачене на III курсі у V та VI семестрах, коли студентом набути відповідні знання з основних базових дисциплін: нормальної анатомії, нормальної фізіології, медичної біології, медичної та біологічної фізики, біоорганічної та біологічної хімії, а також розпочалось вивчення топографічної анатомії, патологічної анатомії, патологічної фізіології, медичної психології, з якими інтегрується програма навчальної дисципліни. Пропедевтика внутрішньої медицини, як навчальна дисципліна, закладає основи для вивчення студентами на подальших курсах внутрішньої медицини та інших клінічних дисциплін, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування

умінь застосовувати знання з пропедевтики внутрішньої медицини в процесі подальшого навчання та професійній діяльності.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «пропедевтика внутрішньої медицини» є формування у студента основ клінічного мислення і набуття професійних навичок обстеження хворого та оцінки основних проявів захворювань внутрішніх органів із дотриманням принципів медичної етики та деонтології.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «пропедевтика внутрішньої медицини» є:

- оволодіння студентом теоретичними знаннями, необхідними для виявлення захворювань людини.
- оволодіння практичними прийомами і методами об'єктивного та лабораторно-інструментального обстеження пацієнтів .
- засвоєння загальних методичних підходів клінічного обстеження хворого.
- діагностика окремих внутрішніх захворювань людини при типових їх проявах.
- формування у студентів морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворим.

1.3. **Компетентності та результати навчання**, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті вищої освіти).

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

Інтегральна компетентність   Здатність застосовувати набуті загальні і фахові компетентності для вирішення складних задач професійної діяльності лікаря-педіатра та практичних проблем у галузі охорони здоров'я на відповідній посаді, сфера застосування яких передбачена визначеними переліками синдромів та симптомів захворювань, невідкладних станів, фізіологічних станів та захворювань, що потребують особливої тактики ведення пацієнтів; лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій; питань судової та військової експертизи та/або здійснення інновацій.
Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини (педіатрії). Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

- загальні:

- ЗК1   Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2   Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК3   Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК4   Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
- ЗК5   Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК6   Здатність приймати обґрунтовані рішення
- ЗК7   Здатність працювати в команді.
- ЗК8   Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК9   Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК10   Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК11   Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК12   Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК13   Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
- ЗК14   Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського(вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК15   Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- спеціальні (фахові, спеціальні):

- ФК1 Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта й аналізувати отримані дані.
- ФК2 Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.
- ФК3 Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
- ФК4 Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань
- ФК5 Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.
- ФК7 Здатність до діагностування невідкладних станів.
- ФК8 Здатність до визначення тактики та екстреної першої медичної допомоги.
- ФК 23 Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я.
- ФК24 Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.
- ФК25 Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
1	2	3	4	5	6
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Знати способи аналізу, синтезу та подальшого сучасного навчання.	Вміти проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення, вміти набуті сучасні знання.	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань
ЗК2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.				
ЗК3	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання.	Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців та нефахівців.	Відповідати за прийняття рішень у складних умовах
ЗК4	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Мати глибокі знання із структури професійної діяльності.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
ЗК5	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	Знати види та способи адаптації, принципи дії в новій ситуації.	Вміти застосувати засоби саморегуляції, вміти	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату.	Нести відповідальність своєчасне використання методів

			приспосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності.		саморегуляції
ЗК6	Здатність приймати обґрунтовані рішення	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки.	Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи.	Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи.	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації.
ЗК7	Здатність працювати в команді.				
ЗК8	Навички міжособистісної взаємодії.				
ЗК9	Здатність спілкуватися іноземною мовою.	Мати добрі знання іноземної мови	Вміти застосовувати знання іноземної мови, як усно так і письмово	Використовувати при фаховому та діловому спілкуванні та при підготовці документів іноземною мовою.	Нести відповідальність за вільне володіння іноземною мовою, за розвиток професійних знань.
ЗК10	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.	Мати глибокі знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності.	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь.
ЗК11	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	Знати способи та шляхи пошуку, опрацювання та аналізу інформації, отриманої з різних джерел.	Вміти визначити мету та завдання бути наполегливим та сумлінним при пошуку, опрацюванні та аналізі отриманої інформації з різних джерел.	Встановлювати міжособистісні зв'язки для ефективного виконання пошуку, опрацювання та аналізу інформації, отриманої з різних джерел.	Відповідати за якісне виконання пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК12	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.	Знати обов'язки та шляхи виконання поставлених завдань.	Вміти визначити мету та завдання бути наполегливим та сумлінним при виконання обов'язків.	Встановлювати міжособистісні зв'язки для ефективного виконання завдань та обов'язків.	Відповідати за якісне виконання поставлених завдань.
ЗК13	Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.	Знати про рівні можливості та гендерні проблеми.	Вміти використовувати знання про рівні гендерні можливості у професійній діяльності.	Здатність встановлювати міжособистісні зв'язки з використанням знань про рівні гендерні	Нести відповідальність за дотримання рівних гендерних можливостей у своїй професійній діяльності.

				можливості у командній роботі.	
ЗК14	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Знати свої права та обов'язки як члена суспільства.	Усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства.	Здатність реалізовувати свої права та обов'язки як члена суспільства для його сталого розвитку.	Нести відповідальність за дотримання верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК15	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Мати глибокі знання про моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства, розуміти історію та закономірності розвитку предметної області, її місце у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.	Усвідомлювати значення моральних, культурних, наукових цінностей, знань про здоровий спосіб життя для розвитку суспільства, техніки і технологій	Здатність реалізовувати моральні, культурні, наукові цінності, знання про здоровий спосіб життя у своїй професійній діяльності.	Нести відповідальність за дотримання моральних, культурних, наукових цінностей, здорового способу життя у своїй професійній діяльності.
ФК1	Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта й аналізувати отримані дані.	Знати особливості розпитування хворих в умовах терапевтичного відділення стаціонару: збір основних і другорядних скарг, анамнез захворювання і	Вміти збирати скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя в умовах терапевтичного відділення стаціонару	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у спілкуванні з пацієнтами та їх родичами.	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації. Відповісти за використання результатів співбесіди з пацієнтом за стандартною схемою

		життя.			розпитування хворого.
ФК2	Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.	Знати перелік необхідних лабораторних та інструментальних обстежень.	Вміти призначити необхідні лабораторні та інструментальні обстеження залежно від попереднього діагнозу.	Здатність оцінити результати лабораторних та інструментальних досліджень.	Нести відповідальність за правильне трактування результатів лабораторно-інструментального дослідження.
ФК3	Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.	Знати принципи встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.	Вміти зібрати анамнез, провести загальний і детальний огляд пацієнта, призначити необхідні лабораторні та інструментальні дослідження для встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.	Здатність правильно інтерпретувати отримані дані розпитування, об'єктивного обстеження пацієнта та отримані результати лабораторних та інструментальних досліджень для встановлення попереднього й клінічного діагнозу захворювання.	Нести відповідальність за правильне формулювання попереднього та клінічного діагнозу.
ФК4	Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань.	Знати основні правила режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань.	Вміти правильно визначити режим праці та відпочинку при лікуванні захворювань.	Встановлювати міжособистісні зв'язки для ефективного дотримання пацієнтом призначеного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювання.	Відповідати за призначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань.
ФК5	Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.	Знати основні правила раціонального харчування при лікуванні захворювань.	Вміти правильно призначити необхідний вид раціонального харчування при лікуванні захворювань.	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у спілкуванні з пацієнтами та їх родичами у разі призначення певного виду дієти при лікуванні захворювань.	Відповідати за правильність та ефективність призначення певного характеру харчування при лікуванні захворювань.
ФК7	Здатність до діагностування невідкладних станів.	Знати основні невідкладні стани в клініці внутрішніх хвороб.	Вміти правильно діагностувати невідкладні стани	Здатність ефективно комунікувати з родичами пацієнтами або	Відповідати за правильне встановлення діагнозу невідкладного

				присутніми особами при виникненні невідкладного стану для правильного встановлення діагнозу	стану.
ФК8	Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.	Знати основні принципи надання першої медичної допомоги.	Вміти правильно провести реанімаційні заходи та надати першу медичну допомогу.	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію при наданні першої медичної допомоги.	Відповідати за правильне визначення тактики та надання першої медичної допомоги.
ФК23	Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я.	Знати основні правила та підходи до реалізації наукових та прикладних проектів у сфері охорони здоров'я.	Вміти розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я.	Здатність ефективно працювати в команді та ефективно формувати комунікаційну стратегію при розробці та реалізації наукових та прикладних проектів у сфері охорони здоров'я.	Нести відповідальність за розробку та виконання наукових та прикладних проектів у сфері охорони здоров'я.
ФК24	Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.	Знати основні етичні норми і принципи професійної діяльності лікаря.	Вміти реалізовувати основні етичні норми і принципи при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію при роботі з пацієнтом з дотриманням етичних норм і принципів.	Відповідати за дотримання етичних норм і принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.
ФК25	Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.	Знати основні правила професійної та академічної доброчесності.	Вміти реалізовувати правила професійної та академічної доброчесності при виконанні своєї професійної діяльності та проведенні науково-дослідної роботи.	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію на основі професійної та академічної доброчесності.	Нести відповідальність за дотримання професійної та академічної доброчесності, за достовірність отриманих наукових результатів.

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

ПРН1	Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
ПРН2	Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.
ПРН3	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.
ПРН4	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи дані анамнезу хворого, обстеження хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній діагноз захворювання (за списком 2).
ПРН5	Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму; на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4) із врахуванням віку та статі пацієнта.
ПРН6	Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного та додаткового обстежень, проводити диференційну діагностику; дотримуватись відповідних етичних і юридичних норм; працювати під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).
ПРН7	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та додаткові) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4) для пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики (за списком 2).
ПРН8	Визначати провідний клінічний синдром або встановлювати, чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я та за його межами, у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу).
ПРН10	Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування пацієнта на підставі попереднього та/чи заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартами.
ПРН14	Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомоги при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами.
ПРН21	Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.
ПРН24	Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.
ПРН25	Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців
ПРН27	Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 6 кредитів ЄКТС/180 годин.

3. Структура навчальної дисципліни

Тема	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	СРС (год.)	Індивідуальна робота
1	2	3	4	5

Основні завдання внутрішньої медицини. Правила розпитування та огляду хворого.

1. Тема 1. Схема історії хвороби. Проведення розпитування хворого. Ознайомлення студентів з Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, доказової реабілітації, забезпечення прав людини в психіатрії.	1	2	3	-
2. Тема 2. Загальний і детальний огляд пацієнта. Специфіка обстеження тяжкохворих з обмеженим прогнозом життя.		2	2	
Фізичні та лабораторно-інструментальні методи дослідження стану дихальної системи.				
3. Тема 3. Основні скарги та огляд пацієнтів із захворюваннями органів дихання. Пальпація грудної клітки.	1	2	1	
4. Тема 4. Перкусія легень.		2	2	
5. Тема 5. Аускультация легень. Бронхофонія.		2	1	
6. Лабораторні та інструментальні методи дослідження органів дихання. Проміжний контроль знань з обстеження пацієнтів з патологією дихальної системи.		2	5	1
Фізичні та інструментальні методи дослідження серцево-судинної системи.				
7. Тема 7. Розпитування та огляд пацієнтів із захворюваннями серцево-судинної системи. Пальпація ділянки серця. Перкуторне визначення меж відносної та абсолютної серцевої тупості.	1	2	2	
8. Тема 8. Аускультация серця.		2	2	
9. Тема 9. Дослідження периферійного пульсу та вимірювання артеріального тиску. Проміжний контроль знань з обстеження пацієнтів з патологією серцево-судинної системи.		2	4	
10. Тема 10. Методика реєстрації та розшифрування ЕКГ. ЕКГ-ознаки гіпертрофії передсердь та шлуночків.		2	2	1
11. Тема 11. Електрокардіографічне дослідження хворих із порушеннями автоматизму та збудливості.		2	3	
12. Тема 12. Електрокардіографічне дослідження хворих із порушеннями функції провідності. Проміжний контроль знань з основ ЕКГ-діагностики.		2	4	
Основні методи дослідження органів травної системи та нирок.				
13. Тема 13. Розпитування та огляд пацієнтів із захворюваннями органів травлення. Пальпація живота.	1		2	
14. Тема 14. Лабораторно-інструментальні методи обстеження при патології стравоходу, шлунка, 12-палої кишки, тонких і товстих кишків.			8	
15. Тема 15. Обстеження гепатобіліарної системи і підшлункової залози. Проміжний контроль знань з обстеження пацієнтів з патологією травної системи.		2	4	

Форма контролю	Залік			
Основні симптоми та синдроми при захворюваннях органів дихання.				
16. Тема 16. Синдроми наявності рідини (гідроторакс) і повітря (пневмоторакс) в плевральній порожнині, невідкладна допомога. Синдром наявності порожнини в легенях.		2	1	
17. Тема 17. Синдроми ущільнення легеневої тканини, бронхіальної обструкції та підвищення повітряності легеневої тканини. Невідкладна допомога хворому з нападом бронхіальної астми.	2	2	1	
18. Тема 18. Синдроми компресійного ателектазу, обтураційного ателектазу та легеневої недостатності. Проміжний контроль знань з синдромів при захворюваннях органів дихання.		2	2	
Основні симптоми та синдроми при захворюваннях серцево-судинної системи.				
19. Тема 19. Симптоми та синдроми при стенокардії та інфаркті міокарда.		2	1	
20. Тема 20. Симптоми та синдроми при гіпертонічній хворобі та симптоматичних артеріальних гіпертензіях. Гіпертонічні кризи. Невідкладна допомога.		2	1	
21. Тема 21. Мітральні вади серця: симптоми та синдроми на підставі клінічних та інструментальних методів обстеження. Вади тристулкового клапана.		2	1	
22. Тема 22. Аортальні вади серця: основні симптоми та синдроми на підставі клінічних та інструментальних методів обстеження.	2	2	1	
23. Тема 23. Синдром серцевої недостатності. Синдроми гострої та хронічної судинної недостатності. Проміжний контроль знань з синдромів при захворюваннях серцево-судинної системи.			3	
Основні симптоми та синдроми при захворюваннях травної і сечовидільної систем				
24. Тема 24. Симптоми та синдроми при захворюваннях стравоходу, шлунка, 12-палої кишки, тонких та товстих кишок.		2	2	
25. Тема 25. Симптоми та синдроми при захворюваннях печінки.	2	2	3	
26. Тема 26. Симптоми та синдроми при захворюваннях жовчного міхура та підшлункової залози.		2	2	
27. Тема 27. Симптоми та синдроми при захворюваннях нирок. Проміжний контроль знань з синдромів при захворюваннях травної і сечовидільної систем.	2	2	4	
Основні симптоми та синдроми при захворюваннях системи крові, ендокринної системи. Патологія сполучної тканини.				
28. Тема 28. Обстеження пацієнтів з патологією ендокринної системи. Синдроми при захворюваннях щитоподібної залози.	2	2	4	
29. Тема 29. Симптоми та синдроми при	2	2	4	

захворюваннях інших залоз внутрішньої секреції. Цукровий діабет. Невідкладна допомога у разі діабетичної та гіпоглікемічної ком.				
30. Тема 30. Обстеження кровотворної системи. Загальний аналіз крові.	1	2	1	
31. Тема 31.Симптоми та синдроми при анеміях, гемобластозах. Проміжний контроль знань з синдромів при захворюваннях ендокринної і кровотворної систем.	2	2	4	
32. Тема 32. Методи обстеження пацієнтів з патологією сполучної тканини.	1	2	2	
33. Тема 33. Захист історії хвороби.		2		2
34. Підсумкове заняття з методів обстеження.		2	2	
35. Тема 35. Диференційований залік (теоретична і практична частини).		2	2	
Усього годин 180/6,0 кредитів ECTS	20	70	90	
Форма контролю				Диференційований залік

4. Тематичний план лекцій

№ з/п	Тема	Кількість годин
	«Основні методи обстеження в клініці внутрішніх хвороб» V семестр (осінній)	
1.	Вступ, завдання, структура пропедевтики, поняття здоров'я і хвороби. Обстеження органів дихання.	2
2.	Обстеження серцево-судинної і травної систем.	2
3.	Обстеження сечовидільної та ендокринної систем.	2
4.	Обстеження кровотворної системи і системної патології сполучної тканини.	2
РАЗОМ		8
	VI семестр (весняний) «Симптоми та синдроми при захворюваннях внутрішніх органів»	
5.	Синдроми при патології органів дихання.	2
6.	Синдроми при захворюваннях серцево-судинної системи.	2
7.	Синдроми при патології органів травлення.	2
8.	Синдроми при патології сечовидільної системи.	2
9.	Синдроми при патології ендокринної системи.	2
10.	Синдроми при патології органів кровотворення і системної патології сполучної тканини.	2
РАЗОМ		12 год.
Кількість годин лекцій з дисципліни		20

5. Тематичний план практичних занять

№ з/п	Тема практичного заняття	К-сть годин
	«Основні методи обстеження в клініці внутрішніх хвороб» V семестр (осінній)	
1.	Схема історії хвороби. Проведення розпитування хворого.	2
2.	Загальний і детальний огляд пацієнта. Специфіка обстеження тяжкохворих з обмеженим прогнозом життя.	2
3.	Основні скарги та огляд пацієнтів із захворюванням органів дихання. Пальпація грудної клітки.	2

4.	Перкусія легень.	2
5.	Аускультация легень. Бронхофонія.	2
6.	Лабораторні та інструментальні методи дослідження органів дихання. Проміжний контроль знань з обстеження пацієнтів з патологією дихальної системи.	2
7.	Розпитування та огляд пацієнтів із захворюванням серцево-судинної системи. Пальпація ділянки серця. Перкуторне визначення меж відносної та абсолютної серцевої тупості.	2
8.	Аускультация серця.	2
9.	Дослідження периферійного пульсу та вимірювання артеріального тиску. Проміжний контроль знань з обстеження пацієнтів з патологією серцево-судинної системи.	2
10.	Методика реєстрації та розшифрування ЕКГ. ЕКГ-ознаки гіпертрофії передсердь та шлуночків.	2
11.	Електрокардіографічне дослідження хворих із порушеннями автоматизму і збудливості.	2
12.	ЕКГ-ознаки порушення провідності. Проміжний контроль знань з основ ЕКГ-діагностики.	2
13.	Розпитування та огляд пацієнтів із захворюваннями органів травлення. Пальпація живота.	2
14.	Лабораторно-інструментальні методи обстеження при патології стравоходу, шлунка, 12-палої кишки, тонких і товстих кишок.	2
15.	Обстеження гепатобіліарної системи і підшлункової залози. Проміжний контроль знань з обстеження пацієнтів з патологією травної системи.	2
Р А З О М :		30 год
VI семестр (весняний) «Симптоми та синдроми при захворюваннях внутрішніх органів»		2
1.	Синдроми наявності рідини (гідроторакс) і повітря (пневмоторакс) в плевральній порожнині, невідкладна допомога. Синдром наявності порожнини в легенях.	2
2.	Синдроми ущільнення легеневої тканини, бронхіальної обструкції та підвищення повітряності легеневої тканини. Невідкладна допомога хворому з нападом бронхіальної астми.	2
3.	Синдроми компресійного ателектазу, обтураційного ателектазу та легеневої недостатності. Проміжний контроль засвоєння знань з синдромів дихальної системи.	2
4.	Симптоми та синдроми при стенокардії та інфаркті міокарді.	2
5.	Симптоми та синдроми при гіпертонічній хворобі та симптоматичних артеріальних гіпертензіях. Гіпертонічні кризи. Невідкладна допомога	2
6.	Мітральні вади серця: симптоми та синдроми на підставі клінічних та інструментальних методів обстеження. Вади тристулкового клапана.	2
7.	Аортальні вади серця: основні симптоми та синдроми на підставі клінічних та інструментальних методів обстеження.	2
8.	Синдром серцевої недостатності. Синдроми гострої та хронічної судинної недостатності. Проміжний контроль засвоєння знань з синдромів серцево-судинної системи.	2
9.	Симптоми та синдроми при захворюваннях стравоходу, шлунка, 12-палої кишки, тонких та товстих кишок.	2
10.	Симптоми та синдроми при захворюваннях печінки.	2
11.	Симптоми та синдроми при захворюваннях жовчного міхура та підшлункової залози.	2
12.	Симптоми та синдроми при захворюваннях нирок. Проміжний контроль засвоєння знань з синдромів травної і сечовидільної систем.	2
13.	Обстеження пацієнтів з патологією ендокринної системи. Синдроми при захворюваннях щитоподібної залози.	2
14.	Симптоми та синдроми при захворюваннях інших залоз внутрішньої секреції. Цукровий діабет. Невідкладна допомога у разі діабетичної та гіпоглікемічної ком.	2

15.	Обстеження кровотворної системи. Загальний аналіз крові.	2
16.	Симптоми та синдроми при анеміях, гемобластозах. Проміжний контроль засвоєння знань з синдромів ендокринної та кровотворної систем.	2
17.	Методи обстеження пацієнтів з патологією сполучної тканини. Синдроми ураження сполучної тканини.	2
18.	Захист історії хвороби.	2
19.	Підсумкове заняття з методів обстеження.	
20.	Диференційований залік.	2
РАЗОМ:		40
<i>Кількість годин практичних занять з дисципліни</i>		70

6. Тематичний план самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми (або зміст роботи)	Кількість годин	Вид контролю	
«Основні методи обстеження хворих в клініці внутрішніх хвороб»				
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична та опрацювання методів об'єктивного обстеження хворого.	24	Поточний контроль на практичних заняттях	
2.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять: <ul style="list-style-type: none"> • Ознайомлення студентів з Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, доказової реабілітації, забезпечення прав людини в психіатрії. • Інструментальні методи дослідження дихальної системи. • Інструментальні методи дослідження серцево-судинної системи. • Інструментальні методи дослідження травної системи. 	1 2 5 5		
3.	Оволодіння умінням аналізувати: <ul style="list-style-type: none"> • результати дослідження функції зовнішнього дихання • дані електрокардіографічного та Ехо-кардіографічного обстежень • результати інтрагастральної рН-метрії • дані дуоденального зондування • результати копрологічного дослідження калу 	2 4 1 1 1		
4.	Написання історії хвороби (анамнестична частина)	4		
РАЗОМ:		50		
«Симптоми та синдроми при захворюваннях внутрішніх органів»				
1.	Передаудиторна теоретична підготовка до практичних занять за планом практичних занять	20		Поточний контроль на практичних заняттях
	Інструментальні та лабораторні методи дослідження шлунково-кишкового тракту	2		
	– результати дослідження шлункового вмісту та дуоденального зондування	1		
2.	Опрацювання тем, які не викладаються на практичних заняттях:			
	Інструментальні методи обстеження в кардіології.	3		
	Клініко-лабораторна діагностика гемобластозів. Лімфома Годжкіна (лімфогранулематоз) і негоджкінські лімфоми.	2		
	Геморагічні синдроми та патологія системи згортання крові. Синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання крові.	2		
	Симптоми та синдроми при захворюваннях інших залоз внутрішньої секреції.	2		
	Діагностика дифузних захворювань сполучної тканини (системний червоний вовчак, системна склеродермія,	1		

№ з/п	Назва теми (або зміст роботи)	Кількість годин	Вид контролю
	дерматоміозит).		
	Особливості розпитування і обстеження хворих на кропив'янку, ангіоневротичний набряк, геморагічний васкуліт. Анафілактичний шок, принципи реанімації.	1	
3.	Курація хворого із написанням історії хвороби	2	
5.	Індивідуальна робота: – Проведення досліджень функції зовнішнього дихання у показових хворих, обробка отриманих даних та доповідь на занятті – Реєстрація ЕКГ, участь у проведенні інструментальних досліджень у показових хворих з обробкою даних та доповіддю на занятті – Проведення обстеження показового хворого та підготовка огляду наукової літератури щодо досліджуваного випадку	1 1 2	
РАЗОМ:		40	
ВСЬОГО З ДИСЦИПЛІНИ		90	

7. Індивідуальні завдання (анамнестична частина історії хвороби; історії хвороб).

Анамнестична частина історії хвороби. Збирання анамнезу в палаті біля ліжка хворого (оформлення паспортної частини, скарг, анамнезу захворювання, анамнезу життя). Письмове оформлення студентами зібраних даних під час розпитування хворого.

Історія хвороби. Обстеження хворих з різними захворюваннями внутрішніх органів. Оцінка даних анамнезу і об'єктивного обстеження. Оформлення навчальної історії хвороби. Формулювання попереднього діагнозу. План лабораторно-інструментальних обстежень і лікування хворого. Ознайомлення з даними інструментальних і лабораторних обстежень хворого. Обґрунтування клінічного діагнозу.

У навчальній кімнаті студенти систематизують отримані при обстеженні хворого дані відповідно до схеми написання історії хвороби. Аналізуючи окремі симптоми і виділяючи синдроми, формулюють у призначеного для курації хворого попередній діагноз. Відповідно до попереднього діагнозу, обґрунтовують план необхідних лабораторно-інструментальних обстежень, план лікування, який включає призначення режиму, дієти і основних груп медикаментозних препаратів. Враховуючи попередній діагноз і отримані результати лабораторно-інструментальних обстежень, студенти формулюють клінічний діагноз і обґрунтовують його.

8. Методи навчання

З метою активізації пізнавальної діяльності студентів та оптимізації навчального процесу на кафедрі впроваджено в навчальний процес використання навчальних комп'ютерних відеофільмів (*автор – професор О.Г.Яворський*), а саме: з фізичних методів обстеження хворих – “Пальпація, перкусія, аускультация”, аудіо-CD – “Дихальні шуми” і “Тони і шуми серця” та навчальний посібник у 2 частинах: I – “Навчальний DVD-фільм “Пальпація, перкусія, аускультация” (фільм є на сайті *YouTube*), II – Educational film “Palpation, percussion, auscultation” та навчальний посібник «Догляд за хворими. Основи медсестринської справи»: навчальний DVD-фільм, рекомендований ЦМК МОЗ України як навчальний відеофільм для студентів вищих медичних навчальних закладів I-IV рівнів акредитації (фільм є на сайті *YouTube*), «Анамнез. Огляд: фото пацієнтів»: навчальний DVD-фільм, також рекомендований ЦМК МОЗ України як навчальний відеофільм для студентів вищих медичних навчальних закладів I-IV рівнів акредитації.

У навчальний процес впроваджуються нові методичні прийоми з урахуванням сучасних досягнень педагогічної науки, якісних змін контингенту студентів, а також з метою оптимізації роботи як з обдарованими, так і з невстигаючими студентами. Зокрема, широко використовуються тестові завдання, оновлені методичні вказівки для студентів медичного факультету (відповідно до навчання студентів за Болонською конвенцією). Індивідуалізована та методично поглиблена робота з обдарованими та невстигаючими студентами. Обдаровані студенти за бажанням займаються у студентському науковому гуртку, де поглиблено вивчаються теми, які їх цікавлять. Для невстигаючих студентів організовані консультації.

Форми проведення контролю рівня знань: базовий та заключний тестовий контроль на практичних заняттях; проміжний тестовий контроль, а також підсумковий тестовий контроль.

При оцінюванні поточної успішності на практичному занятті поряд з усним контролем використовується письмовий контроль у вигляді письмової відповіді на уніфіковані запитання. Підсумковий тестовий контроль складається з двох частин: теоретичної та практичної. Теоретична частина передбачає відповіді на питання тестового контролю, а практична – демонстрацію виконання практичної навички (з переліку, вказаного наприкінці модуля) та аналіз результатів лабораторного та інструментального досліджень.

Під час проведення практичних занять використовуються інтерактивні методи навчання. Зокрема, для відпрацювання професійних вмінь на навичок залучаються клінічні задачі, кейс-метод, метод клінічних ігор, мозкового штурму тощо. В рамках позааудиторної підготовки студентів використовують науково-дослідницькі методи, на кафедрі працює предметний науковий гурток, студентам пропонується реалізувати міждисциплінарні проекти в рамках їх науково-дослідницької діяльності та доповісти результати на науково-практичних конференціях різного рівня.

Таким чином, організація навчального процесу на кафедрі використовує методи, що найбільше відповідають особистісно-орієнтованій моделі навчання.

9. Методи контролю

Методи і форми контролю та оцінювання успішності студентів з дисципліни здійснюються відповідно до вимог програми та Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу, затвердженої МОЗ України (лист МОЗ України № 08.01-47/10395 від 15.04.2014).

При оцінюванні знань студентів перевага надається стандартизованим методам контролю: тестування (усне, письмове, комп'ютерне), структуровані письмові роботи, структурований контроль практичних навичок.

Види контролю (поточний і підсумковий).

Форма підсумкового контролю відповідно до навчального плану – залік (V семестр) та диференційований залік (VI семестр).

Критерії оцінювання

10. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять визначена навчальною програмою дисципліни.

Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені навчальною програмою. Студент отримує оцінку з кожної теми. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованими і включають контроль теоретичної та практичної підготовки.

Поточний контроль здійснюється відповідно до конкретних цілей на кожному практичному занятті. Для контролю застосовуються наступні засоби діагностики рівня підготовки студентів: комп'ютерні тести, контроль виконання практичних навичок з методів обстеження хворого з подальшою інтерпретацією отриманих даних, аналіз результатів лабораторних та інструментальних досліджень.

Оцінювання поточної навчальної діяльності.

Поточне оцінювання студентів з відповідних тем проводиться за 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) з подальшим перерахунком у багатобальну шкалу.

Оцінка «відмінно» виставляється у випадку, коли студент знає зміст заняття та лекційний матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами: дає вичерпно точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності.

Оцінка «добре» виставляється за умови, коли студент знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоч на додаткові питання студент відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка «задовільно» ставиться студентові на основі його знань всього змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння. Студент спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка «незадовільно» виставляється у випадках, коли знання і вміння студента не відповідають вимогам «задовільної» оцінки.

11. Форма підсумкового контролю успішності навчання – диференційований залік.

12. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти:

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність за семестр для допуску до диференційованого заліку становить 120 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність за семестр для допуску до диференційованого заліку становить 72 бали.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = (CA \times 120) / 5$$

4- бальна шкала	200- бальна шкала	4- бальна шкала	200- бальна шкала	4- бальна шкала	200- бальна шкала	4- бальна шкала	200- бальна шкала
5	120	4.45	107	3.91	94	3.37	81
4.95	119	4.41	106	3.87	93	3.33	80
4.91	118	4.37	105	3.83	92	3.29	79
4.87	117	4.33	104	3.79	91	3.25	78
4.83	116	4.29	103	3.74	90	3.2	77
4.79	115	4.25	102	3.7	89	3.16	76
4.75	114	4.2	101	3.66	88	3.12	75
4.7	113	4.16	100	3.62	87	3.08	74
4.66	112	4.12	99	3.58	86	3.04	73
4.62	111	4.08	98	3.54	85	3	72
4.58	110	4.04	97	3.49	84	Менше 3	Недостатньо
4.54	109	3.99	96	3.45	83		
4.5	108	3.95	95	3.41	82		

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються диференційованим заліком

Самостійна робота студентів оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, контролюється при підсумковому контролі.

Семестровий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні та на окремих його завершених етапах за національною шкалою та шкалою ECTS у формах заліку (диференційованого заліку) в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни і в терміни, встановлені робочим навчальним планом.

Диференційований залік з пропедевтики внутрішньої медицини - це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з даної навчальної дисципліни за 5 і 6 семестри, що проводиться як контрольний захід. Студент вважається допущеним до диференційованого заліку, якщо він відвідав усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття, виконав усі види робіт, передбачені робочою програмою та силабусом з даної навчальної дисципліни та при її вивченні набрав кількість балів, не меншу за мінімальну (72 бали).

Диференційований залік проводиться на останніх двох заняттях (19 і 20) у весняному (6) семестрі відповідно до розкладу. Форма проведення диференційованого заліку є стандартизованою і включає контроль теоретичної та практичної підготовки.

Зміст і структура екзаменаційного білету.

В екзаменаційному білеті передбачена тематика дисципліни за осінній (5) та весняний (6) семестри (семіотика і синдромологія).

Форма екзаменаційної роботи – письмова.

Контроль теоретичної і практичної підготовки полягає у відповіді на 50 питань тестового контролю елементарного рівня, кожне питання якого оцінюється в 1 бал, та усної відповіді на 3 питання екзаменаційного білету. 1 питання білету включає демонстрацію виконання практичної навички (огляд, пальпація, перкусія, аускультация систем органів). 1 питання – інтерпретація лабораторного аналізу або даних інструментального обстеження (ЕКГ, інтрагастральна рН-метрія тощо). 1 питання – опис одного з синдромів.

Оцінювання кожного питання білету:

10 балів – відповідь без помилок

5 балів – відповідь з несуттєвими помилками

0 балів – відповідь неправильна і не зараховується.

Таким чином, максимальна кількість балів, яку студент може отримати за диференційований залік, складає:

$$(1 \times 50) + (3 \times 10) = 50 + 30 = 80$$

Мінімальна кількість балів при складанні диференційованого заліку – 50.

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як в шкалу ECTS, так і в 4-бальну шкалу. Бали шкали ECTS у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Бали студентів, які навчаються за однією спеціальністю, з урахуванням кількості балів, набраних з дисципліни ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Таблиця 3

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Таблиця 4

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

Оцінка ECTS у традиційну шкалу не конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала незалежні. Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

13. Методичне забезпечення

Під час проведення практичних занять використовуються інтерактивні методи навчання. Зокрема, для відпрацювання професійних вмінь на навичок залучаються клінічні задачі, кейс-метод, метод клінічних ігор, мозкового штурму тощо. В рамках позааудиторної підготовки студентів використовують науково-дослідницькі методи, на кафедрі працює предметний науковий гурток, студентам пропонується реалізувати міждисциплінарні проекти в рамках їх науково-дослідницької діяльності та доповісти результати на науково-практичних конференціях різного рівня.

14. Рекомендована література

1. Основна

2. Пропедевтика внутрішньої медицини /Децик Ю.І., Яворський О.Г., Дутка Р.Я., Нейко Є.М. та ін. (за ред. проф. Яворського О.Г.). – 5-е вид. – К: ВСВ «Медицина», 2018 р. – 552 с. + 12 с. кольор. вкл. + 1 двобіч. електрон. опт. диск (DVD-ROM).
3. Пропедевтика внутрішньої медицини /Децик Ю.І., Яворський О.Г., Дутка Р.Я., Нейко Є.М. та ін. (за ред. проф. Яворського О.Г.). – 2013 р. – 552 с. із 4-ма дисками.
4. Основи внутрішньої медицини: Пропедевтика внутрішніх хвороб /Децик Ю.І., Яворський О.Г., Дутка Р.Я., Нейко Є.М. та ін.; за ред. проф. О.Г. Яворського.– К.: Здоров'я, 2004. – 500 с.
5. Яворський О.Г., Ющик Л.В. Пропедевтика внутрішніх хвороб у запитаннях і відповідях. К.: Здоров'я, 2003. – 280 с.
6. Навчальний посібник компютерні тести з “Пропедевтики внутрішніх хвороб” (автори В.В. Короткий, А.Б. Новосад). Київ: Здоров'я , 2018 – 148 с.

7.

8. Додаткова

9. І. Анамнез. ІІ. Огляд: фото пацієнтів: навчальний DVD-фільм. – Львів, 2012. – 45 хв. /Яворський О.Г.
10. Ющик Л.В., Гайдук А.Б., Бевз О.В., Новосад А.Б., Буфан М.М. (за ред. проф. Р.Я.Дутка) / Методичні рекомендації з пропедевтики внутрішньої медицини для студентів ІІІ курсу медичних факультетів вищих навчальних закладів ІІІ-ІV рівнів акредитації (Основні методи обстеження в клініці внутрішніх хвороб). – 2023. – 101 с.
11. Ющик Л.В., Гайдук А.Б., Бевз О.В., Новосад А.Б., Буфан М.М. (за ред. проф. Р.Я.Дутка) / Методичні рекомендації з пропедевтики внутрішньої медицини для студентів ІІІ курсу медичних факультетів вищих навчальних закладів ІІІ-ІV рівнів акредитації (Симптоми та синдроми при захворюваннях внутрішніх органів). – 2023. – 76 с.
12. Яворський О.Г. Схема історії хвороби (для студентів ІІІ курсу). – Львів, 2017. – 16 с.
13. Яворський О.Г. Основи загальної електрокардіографії (для студентів медичних інститутів). Львів, 2017. – 27 с.
14. Новосад А.Б., Короткий В.В. , Буфан М.М. (за ред. проф. Р.Я. Дутки)| Методичні вказівки з пропедевтики внутрішньої медицини для студентів ІІІ курсу медичного факультету “Навчальна історія хвороби”. - Львів, 2023.-20 с.
15. Новосад А.Б., Буфан М.М. (за ред. проф. Р.Я. Дутки)| Методичні рекомендації з пропедевтики внутрішньої медицини для студентів ІІІ курсу медичного факультету. Схема і методика розшифрування електрокардіограми.- Львів, 2023.- 32с.
16. Mosby's Guide to Physical Examination, 7th Edition / Henry M. Seidel, Rosalyn W. Stewart et al. – 2011. – 327 p.011. – 327 p.

15. Інформаційні ресурси

1. <https://www.youtube.com/watch?v=asqSOrAmRVQ>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=BeKj4zpjvis>
3. <https://www.youtube.com/watch?v=sYkpiYNv4FU>
4. <https://www.youtube.com/watch?v=Lf3PgPY371o>
5. <https://www.youtube.com/watch?v=YGMYe4bsX7I>